

Sygn. akt V S 38/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Aleksandra Janas

Sędziowie: SA Olga Gornowicz – Owczarek (spr.)

SO del. Katarzyna Sznajder

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi F. T.

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. III Ca 553/13 oraz przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygn. I Ns 1915/11

postanawia:

- 1) stwierdzić przewlekłość postępowania międzyinstancyjnego prowadzone przed Sądem Rejonowym w (...) w sprawie o sygnaturze I Ns 1915/11.
- 2) przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) sumę pieniężną w wysokości 4.000 zł (cztery tysiące złotych);
- 3) oddalić skargę w pozostałym zakresie.

SSO del. Katarzyna Sznajder SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz – Owczarek

Sygn. akt V S 38/17

UZASADNIENIE

Skarżący złożył skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania zarówno w zakresie postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygn. I Ns 1915/11, jak i przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygn. III Ca 553/13, domagając się zasądzenia na jego rzecz kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Podniósł, że postępowanie o zasiedzenie prowadzone z jego udziałem toczy się od 2008 r., a więc już od 9 lat, co w jego ocenie nie jest uzasadnione stopniem skomplikowania sprawy, lecz wynika z opieszałości sądu.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Okręgowego w (...), jak również Prezes Sądu Rejonowego w (...) wnosili o oddalenie skargi wskazując, że analiza podejmowanych przez Sądy obu instancji czynności nie uzasadniała wniosku, aby postępowanie toczyło się dłużej niż to konieczne do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. 2016, poz. 1259 — dalej: „ustawa”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie,

że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron,

a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przenosząc treść powyższej regulacji na grunt niniejszej sprawy na wstępie wskazać należy, że skarżący składał już skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania, która oddalona została postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 27 sierpnia 2013 r. (k. 1198). Przy rozpoznaniu uprzednio złożonej skargi zakresem kontroli Sądu Okręgowego objęty został okres postępowania od chwili jego wszczęcia w 2008 r. do chwili wydania przez Sąd Rejonowy orzeczenia kończącego postępowanie, tj. postanowienia z dnia 13 marca 2012 r. oddalającego skierowany przeciwko skarżącemu wniosek o zasiedzenie (k. 1021).

Nie powielając w tym miejscu argumentacji Sądu Okręgowego wskazać należało jedynie, że analiza podejmowanych w sprawie czynności nie pozwalała na wniosek, aby we wskazanym powyżej przedziale czasu postępowanie prowadzone było w sposób opieszawy.

W szczególności podkreślić trzeba, że kolejne rozprawy wyznaczane były w rozsądnych, zazwyczaj kilkumiesięcznych odstępach, co, zważywszy na liczbę składanych przez uczestnika, obszernych pism procesowych (do kilkunastu pism w ciągu miesiąca), z którymi Sąd musiał się zapoznać i którym musiał nadać bieg, często po uprzednim uzupełnieniu ich braków formalnych, nie mogło świadczyć o zwłoce w rozpoznaniu sprawy. Nadmienić należało również, że w toku postępowania strony wносиły o dopuszczenie dowodu

z dokumentów znajdujących się w aktach kilkudziesięciu innych prowadzonych pomiędzy nimi spraw, Sąd zaś podjął czynności mające na celu ustalenie, które z tych spraw mogą mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia, a następnie zwrócił się o udostępnienie właściwych akt. Prawidłowość postępowania Sądu w powyższym zakresie, jak również czasochłonność tych czynności, nie pozwalały więc na postawienie zarzutu przewlekłego procedowania w sprawie.

Z kolei dokonując analizy czynności Sądu Rejonowego już po wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wskazać należało, że wnioski o uzasadnienie postanowienia z dnia 13 marca 2012 r. w przedmiocie zasiedzenia złożyli skarżący F. T., pełnomocnik wnioskodawcy M. T. oraz M. T. działający w charakterze pełnomocnika uczestnika K. T. (1).

Odpis postanowienia z dnia 13 marca 2012 r. wraz z uzasadnieniem doręczony został pełnomocnikowi M. T. w dniu 27 marca 2012 r. (k. 1031), natomiast w dniu 5 kwietnia 2012 r. wniesiona została przez M. T. apelacja (k. 1032). Odpisy tej apelacji doręczone zostały F. T. oraz M. T. działającemu w charakterze pełnomocnika K. T. (2) w dniach 20 i 30 kwietnia 2012 r. (k. 1040, 1053). W powyższym zakresie brak więc było jakichkolwiek nieprawidłowości co do sposobu procedowania jak i terminowości podejmowanych przez Sąd czynności.

Odpis postanowienia z dnia 13 marca 2012 r. wraz z uzasadnieniem doręczony został M. T. jako pełnomocnikowi K. T. (1) w dniu 14 maja 2012 r. (k. 1080, 1082). W dniu 28 maja 2012 r. wniesiona została apelacja K. T. (1) wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 1088). Zarządzeniem z dnia 4 czerwca 2012 r. Sąd zobowiązał K. T. (1) do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez złożenie oświadczenia majątkowego na urzędowym formularzu (k. 1091). Kserokopia powyższego oświadczenia wpłynęła do Sądu w dniu 19 czerwca

2012 r. (k. 1100). Zarządzeniem z dnia 6 lipca 2012 r. Sąd wezwał K. T. (1) do własnoręcznego podpisania przedłożonej kopii oświadczenia (k. 1103). Podpisane oświadczenie złożone zostało w dniu 8 sierpnia 2012 r. (k. 1113), natomiast postanowieniem z dnia 5 września 2012 r. wniosek K. T. (1) o zwolnienie od opłaty od apelacji został oddalony (k. 1115). Postanowienie to doręczono pełnomocnikowi K. T. (1) w dniu 25 września 2012 r. (k. 1124). W dniu 2 października 2012 r. złożony został ponowny wniosek o zwolnienie K. T. (1) z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej (k. 1129).

W związku z powyższym zarządzeniem, z dnia 8 listopada 2012 r. wezwany został on do wskazania nowych okoliczności uzasadniający kolejny wniosek (k. 1131). Odpowiedź na wezwanie Sądu wpłynęła do Sądu w dniu 5 grudnia 2012 r. (k. 1134), natomiast postanowieniem z dnia 10 grudnia 2012 r. Sąd oddalił ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, w tym opłaty od apelacji (k. 1135). Odpis powyższego postanowienia doręczono K. T. (1) w dniu 19 grudnia 2012 r. (k. 1140). Postanowieniem

z dnia 14 stycznia 2013 r., po uprzednim uzupełnieniu braków formalnych wskazanych wyżej pism K. T. (1) z 2 października i 5 grudnia 2012 r., Sąd oddalił zawarty w tych pismach wniosek o zawieszenie postępowania (k. 1147). Odpis powyższego postanowienia doręczono pełnomocnikowi K. T. (1) w dniu 22 stycznia 2013 r. (k. 1150), natomiast w dniu 28 stycznia 2013 r. wpłynęło na to postanowienie zażalenie (k. 1152). Zarządzeniem z dnia 4 lutego 2013 r., w związku z oddaleniem wniosku K. T. (1) o zwolnienie od kosztów sądowych, Sąd wezwał go do uiszczenia opłaty od apelacji (k. 1156). Wezwanie to doręczone zostało w dniu 13 lutego 2013 r. (k. 1158). Wobec braku wpływu opłaty, postanowieniem z dnia 8 marca 2013 r., Sąd odrzucił wniesioną przez K. T. (1) apelację, jako nieopłaconą w terminie na wezwanie Sądu oraz odrzucił, jako niedopuszczalne, zażalenie K. T. (1) na postanowienie o odmowie zawieszenia postępowania (k. 1164). W zakresie sposobu procedowania w przedmiocie środków zaskarżenia wniesionych przez K. T. (1), a w szczególności co do terminowości, jak i celowości podejmowanych przez Sąd Rejonowy czynności, Sąd Apelacyjny nie dopatrył się żadnych uchybień mogących uzasadniać zarzut przewlekłości postępowania.

Odpis postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 13 marca 2012 r. w przedmiocie zasiedzenia doręczony został F. T. w dniu 10 kwietnia 2012 r. (k. 1039).

W dniu 24 kwietnia 2012 r. skarżący złożył pismo zatytułowane „apelacja” kwestionując w nim jedynie rozstrzygnięcie dotyczące kosztów postępowania zawarte w pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego (k. 1041, 1050, 1074). Zarządzeniem z dnia 9 maja 2012 r. Sąd wezwał skarżącego do uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł od wniesionej „apelacji” uznając, że w istocie stanowi ona zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania (k. 1072). Zarządzenie to doręczono skarżącemu w dniu 29 maja 2012 r. (k. 1090). W dniu 5 czerwca 2012 r. wpłynął do Sądu wniosek F. T. o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 1093). Zarządzeniem z dnia 6 lipca 2012 r. Sąd wezwał F. T. do złożenia oświadczenia majątkowego na urzędowym formularzu (k. 1103). Wezwanie to doręczone zostało w dniu 26 lipca 2012 r. (k. 1106), natomiast stosowne oświadczenie wpłynęło do sądu w dniu 2 sierpnia 2012 r. (k. 1111). Wniosek F. T.

o zwolnienie od kosztów sądowych oddalony został postanowieniem z dnia 5 września 2012 r. (k. 1118). Przesyłka zawierająca to postanowienie, wobec jej niepodjęcia przez skarżącego (przesyłka była awizowana w dniach 12 i 20 września 2012 r.), została przez operatora pocztowego zwrócona do sądu w dniu 1 października 2012 r. (k. 1128).

W dniu 1 października 2012 r. uczestnik wniósł o ponowne doręczenie mu przesyłki zawierającej postanowienie z dnia 5 września 2012 r. (k. 1127).

W dniu 26 marca 2013 r., po uprzednim odrzuceniu apelacji K. T. (1), akta sprawy zostały przekazane Sądowi Okręgowemu celem rozpoznania apelacji M. T. (k. 1171). W dniu 18 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy zwrócił akta Sądowi Rejonowemu celem nadania biegu „apelacji” F. T. (k. 1173 — (...)), co do której, po oddaleniu wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych postanowieniem z dnia 5 września 2012 r., nie były podejmowane czynności. W dniu 9 maja 2013 r. skarżącemu ponownie doręczono odpis postanowienia z dnia 5 września 2012 r. oddalającego złożony przez niego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 1179). Na postanowienie to złożona została skarga w dniu 16 maja 2013 r. (k. 1180). Zarządzeniem z dnia 20 maja 2013 r. Sąd zobowiązał skarżącego do wyjaśnienia, czy wraz ze skargą składa wniosek

o przywrócenie terminie do jej złożenia, pod rygorem uznania, iż wniosek taki jest złożony

(k. 1182). W dniu 5 czerwca 2013 r. akta sprawy zostały przekazane Sądowi Okręgowemu celem rozpoznania złożonej przez F. T. skargi na przewlekłość postępowania

(k. 1185). W dniu 29 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy zwrócił jednak akta w celu uprzedniego nadania biegu „apelacji” skarżącego (k. 1187). 17 czerwca 2013 r., zgodnie z otrzymanym zobowiązaniem, skarżący wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na postanowienie z dnia 5 września 2012 r. jednocześnie wskazując, że zażalenie to wniesione zostało w terminie licząc od daty jego ponownego doręczenia w dniu 9 maja 2013 r.

(k. 1190). Zarządzeniem z dnia 20 sierpnia 2013 r. udzielono akt Sądowi Okręgowemu celem rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania (k. 1192). Po rozpoznaniu skargi na przewlekłość postępowania akta zwrócone zostały Sądowi Rejonowemu w dniu 12 września 2013 r. (k. 1193). Zarządzeniem z dnia 16 września 2013 r. zobowiązano skarżącego do uzupełnienia braków skargi na postanowienie z dnia 5 września 2012 r. (k. 1195). Braki te skarżący uzupełnił w dniu 10 października 2013 r. (k. 1202), zaś postanowieniem z dnia 14 października 2013 r. Sąd przywrócił skarżącemu termin do zaskarżenia postanowienia z dnia 5 września 2012 r. i jednocześnie utrzymał to postanowienie w mocy (k. 1203).

W konsekwencji zarządzeniem z dnia 23 października 2013 r. Sąd wezwał skarżącego do opłacenia „apelacji” w kwocie 30 zł (k. 1217). W odpowiedzi na to wezwanie F. T. w dniu 8 listopada 2013 złożył ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 1126), a następnie w dniu 20 listopada 2013 r. wniosek o wyłączenie sędziego (k. 1231). Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, w tym opłaty od apelacji, jako oparty na tych samych podstawach co uprzednio rozpoznany, odrzucony został postanowieniem z dnia 21 listopada 2013 r. (k. 1233), zaś wniosek o wyłączenie sędziego Sąd oddalił postanowieniem

z dnia 23 grudnia 2013 r. (k. 1242). 30 stycznia 2014 r. wpłynęło do Sądu zażalenie pozwanego na postanowienie o odmowie wyłączenia sędziego (k. 1251). W odpowiedzi na doręczone w dniu 19 lutego 2014 r. (k. 1256, 1263) wezwanie do opłacenia zażalenia oraz uzupełnienia jego braków skarżący w dniu 26 lutego 2014 r. wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych i o przedłużenie terminu do uzupełnienia pozostałych braków zażalenia

(k. 1258, 1259), następnie zaś w dniu 28 lutego 2014 r. uzupełnił wskazane przez Sąd braki (k. 1264). Zarządzeniem z tego samego dnia, tj. 28 lutego, Sąd wezwał skarżącego do złożenia oświadczenia majątkowego na urzędowym formularzu na potrzeby rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, w tym opłaty od zażalenia (k. 1266). Po złożeniu oświadczenia, postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2014 r. (k. 1271) Sąd odrzucił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, jako oparty na tych samych okolicznościach co wniosek uprzednio rozpoznany. Postanowienie to doręczone zostało w dniu 26 maja 2014 r. (k. 1274) i wobec jego uprawomocnienia się, Sąd ponownie wezwał skarżącego do opłacenia zażalenia na postanowienie w przedmiocie wyłączenia sędziego (k. 1276). W odpowiedzi na wezwanie do opłacenia zażalenia doręczone w dniu 7 lipca 2014 r. (k. 1278), pismem z dnia 14 lipca 2014 r. skarżący ponownie wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych (k. 1279). Po uprzednim wezwaniu skarżącego do sprecyzowania wniosku oraz wskazania nowych okoliczności mających go uzasadniać (k. 1283), postanowieniem z dnia 12 września 2014 r. Sąd odrzucił ten wniosek jako oparty na tych samych okolicznościach, co wnioski już rozpoznane (k. 1288). Na postanowienie to skarżący w dniu 8 października 2014 r. złożył zażalenie (k. 1296). Zażalenie to wraz z zażaleniem na postanowienie o odmowie wyłączenia sędziego zostały odrzucone postanowieniem z dnia 15 października 2014 r. (k. 1301). W dniu 23 grudnia 2014 r. skarżący złożył zażalenie na wskazane powyżej postanowienie z dnia 15 października 2014 r. wraz wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, w tym opłaty od zażalenia (k. 1314). W związku z reklamacją przesyłki zawierającej odpis postanowienia, terminowość wniesienia przez skarżącego zażalenia z dnia 23 grudnia 2014 r. ustalona została dopiero w dniu 26 marca 2015 r. (k. 1327). Postanowieniem z dnia 7 maja 2015 r. Sąd odrzucił zawarty w zażaleniu ponowny wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 1329) i w konsekwencji wezwał skarżącego do opłacenia zażalenia na postanowienie z dnia 15 października 2014 r. oraz do uzupełnienia innych jego braków

(k. 1331). Braki te, za wyjątkiem opłaty, zostały uzupełnione w dniu 29 czerwca 2015 r., przy czym pozwany złożył ponowny wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych (k. 1334). Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2015 r. Sąd odrzucił ponowny wniosek skarżącego

o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 1335) i ponownie wezwał skarżącego do opłacenia zażalenia. W odpowiedzi na wezwanie skarżący złożył kolejny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych z dnia 19 sierpnia 2015 r. (k. 1338). W celu rozpoznania powyższego wniosku sąd wyznaczył termin posiedzenia na dzień 7 października 2015 r. Posiedzenie

w dniu 7 października 2015 r. zostało odroczone z uwagi na brak potwierdzenia doręczenia skarżącemu zawiadomienia o jego terminie (k. 1342, 1344, 1359). Zarządzeniem z dnia 26 września 2015 r. Sąd polecił doręczyć pełnomocnikowi M. T. oraz M. T. działającemu w charakterze pełnomocnika K. T. (1) odpis „apelacji” skarżącego (k. 1341, 1358, 1402). Na posiedzeniu w dniu 9 listopada 2015 r., po wysłuchaniu skarżącego, Sąd zwolnił go od kosztów sądowych w całości (k. 1383, 1384). W dniu 10 listopada 2015 r. akta przekazane zostały Sądowi Okręgowemu wraz z zażaleniem pozwanego na postanowienie z dnia 15 października 2014 r. (k. 1387). W dniu 7 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy zwrócił akta Sądowi Rejonowemu celem uprzedniego doręczenia odpisu postanowienia z dnia 15 października 2014 r. pełnomocnikowi M. T.

(k. 1399, 1400, 1309). Akta ponownie przesłano do Sądu Okręgowego w dniu 29 stycznia 2016 r. (k. 1407). Postanowieniami z dnia 8 marca 2016 r. (k. 1410, 1411, 1412) Sąd Okręgowy rozpoznał zażalenie uczestnika na rozstrzygnięcia zawarte w postanowieniu Sądu Rejonowego z dnia 15 października 2014 r. i w konsekwencji postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2016 r. (k. 1425) oddalił zażalenie pozwanego na postanowienie z dnia 23 grudnia 2013 r. o odmowie wyłącznie sędziego. Akta sprawy zwrócone zostały Sądowi Rejonowemu w dniu 13 czerwca 2016 r. (k. 1435). Zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2016 r., wobec błędnego pouczenia skarżącego o terminie do wniesienia środka zaskarżenia, Sąd uznał, że wniesiona przez F. T. „apelacja” od rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, złożona została w terminie (k. 1436). W konsekwencji Sąd ponownie polecił jej doręczenie stronom. Wobec jednak śmierci pełnomocnika M. T. i czynności podjętych celem ustalenia osoby, która przejęła obowiązki tego pełnomocnika, doręczenie nastąpiło dopiero w dniu 7 września 2016 r. (k. 1453). Akta sprawy wraz z apelacją M. T. oraz „apelacją” F. T. przekazane zostały Sądowi Okręgowemu w dniu 12 października 2016 r. (k. 1455).

Jak można zauważyć postępowanie międzyinstancyjne w sprawie trwało od marca 2012 r. do października 2016 r. a więc 4,5 roku. W ocenie Sądu Apelacyjnego, na tak znaczny czas trwania postępowania wpływ miały zarówno okoliczności niezależne od Sądu i stron postępowania – w szczególności konieczność reklamowania przesyłki wadliwie doręczonej przez operatora pocztowego, jak również okoliczności spowodowane działaniami sądu bądź też samego skarżącego.

Odnośnie działań skarżącego wskazać należało na fakt wielokrotnego odbierania przez niego pism procesowych w możliwie najodleglejszym terminie (tj. po dwukrotnym awizowaniu przesyłki) przez co czas obrotu korespondencji w przypadku poszczególnych pisma wydłużał się do miesiąca. Zwrócić trzeba również uwagę na okoliczność ponawiania przez skarżącego tożsamyh w swej treści wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych, którym musiał być nadany stosowny bieg, co uwzględniając wspomniany już obrót korespondencji również znacząco wpływało na czas trwania postępowania. Na usprawiedliwione jego wydłużenie wpływ miała także konieczność nadania biegu wniesionej przez skarżącego skardze na przewlekłość postępowania rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w toku trwania postępowania międzyinstancyjnego.

Z kolei odnośnie postępowania Sądu Rejonowego wskazać należało na niecelowość pierwotnego wezwania skarżącego do opłacenia wniesionej przez niego „apelacji” w sytuacji, gdy z akt postępowania wynikało, że w istocie stanowiła ona wniesione po terminie zażalenie, a skarżący nie składał wniosku o przywrócenie terminu do jego złożenia, co skutkowało niecelowością postępowania w przedmiocie zwolnienia skarżącego od kosztów sądowych, przynajmniej na etapie, na jakim postępowania to zostało zainicjowane. Za nieuzasadnione uznać trzeba było przekazania akt Sądowi Okręgowemu w dniu 26 marca 2013 r. wraz

z apelacją uczestnika M. T. w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy nie nadał jeszcze biegu „apelacji” skarżącego. Po zwrocie akt ze wskazanej wyżej przyczyny w kwietniu

2013 r. Sąd Rejonowy błędnie doręczył skarżącemu odpis postanowienia z dnia 12 września 2012 r. oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów w sytuacji, gdy wadliwość poprzedniego doręczenia (z września 2012 r.) nie wynikała z akt postępowania.

W konsekwencji „na nowo otwarte” zostało postępowanie w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych, zamiast skierowania do skarżącego wezwania do opłacenia „apelacji”. Wezwanie takie wystosowane zostało dopiero w październiku 2013 r. Sąd Rejonowy przedwcześnie przekazał również w dniu 10 listopada 2015 r. akta Sądowi Okręgowemu celem rozpoznania zażalenia skarżącego na postanowienie z dnia 15 października 2014 r.,

nie doręczywszy uprzednio odpisu powyższego postanowienia pełnomocnikowi wnioskodawcy. W konsekwencji akta podlegały zwrotowi celem uzupełnienia powyższego braku, a następnie ponownemu przekazaniu Sądowi Okręgowemu w dniu 29 stycznia 2016 r. Nadto wskazać należało na opóźnienie w przekazaniu akt Sądowi Okręgowemu wraz

z „apelacją” skarżącego oraz apelacją wnioskodawcy pomiędzy czerwcem a październikiem 2016 r., co podyktowane było niemożnością doręczenia odpisu „apelacji” skarżącego pełnomocnikowi wnioskodawcy (który to pełnomocnik zmarł w czerwcu 2016 r.) podczas, gdy jak wynika z akt postępowania, „apelacja” ta była już doręczana w październiku 2015 r.

W świetle wskazanych wyżej okoliczności, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zachodziły podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania w zakresie postępowania międzyinstancyjnego prowadzonego przed Sądem Rejonowym w części dotyczącej wniesionej przez skarżącego „apelacji”. Postępowanie to trwało 4,5 roku, czas ten zaś nie mógł być uznany za konieczny dla nadania sprawie dalszego biegu. Podkreślenia wymaga, że na stwierdzoną przewlekłość złożyły się zarówno pewne uchybienia Sądu, jak i działania samego skarżącego, które w połączeniu skutkowały znaczącym wydłużeniem postępowania. Zaznaczyć trzeba również, że jakkolwiek podejmowane przez skarżącego w toku postępowania międzyinstancyjnego czynności mieściły się w granicach przysługujących mu uprawnień procesowych (powielanie tożsamych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych, odbierania kierowanych do niego pism procesowych z opóźnieniem) to jednak nosiły znamiona celowego działania zmierzającego do przedłużenia postępowania, zwłaszcza zważywszy na fakt uzyskania przez skarżącego korzystnego rozstrzygnięcia w pierwszej instancji.

Po przekazaniu akt Sądowi Okręgowemu termin rozprawy wyznaczony został na dzień 9 marca 2017 r. Na rozprawie Sąd Okręgowy zawiesił postępowania w sprawie z uwagi na inne zawieszona postępowanie (sygn. akt I C 775/80), którego akta zostały dołączone do niniejszej sprawy (k. 1472). Jednocześnie Sąd polecił przekazać te akta właściwemu Sądowi celem rozważenia podjęcia postępowania. Postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2017 r. wydanym w sprawie I C 775/80 Sąd Rejonowy w (...) w pkt 1 podjął zawieszona postępowania, a następnie w pkt 2 ponownie je zawiesił na innej podstawie

(k. 1535). Zaznaczenia wymagało przy tym, że postępowanie w sprawie I C 775/80 zawieszona było od 1981 r. (k. 1531) W zakresie postępowania przed Sądem Okręgowym Sąd Apelacyjny nie dopatrył się uchybień. Rozprawa apelacyjna wyznaczona została w przeciągu około pięciu miesięcy od chwili wpływu akt do sądu, co zważywszy chociażby na obszerność akt w niniejszej sprawie, jak również liczbę dołączonych do niej akt związkowych, nie było terminem odległym. Bezpośrednio zaś przed rozprawą wpłynęła skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania początkowo obejmująca swoim zakresem postępowanie przed Sądem Rejonowym, a następnie w sierpniu bieżącego roku rozszerzona również na postępowanie przed Sądem Okręgowym. Konieczność nadania skardze właściwego biegu oraz przekazania rozszerzonej skargi do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu uzasadniały zatem wstrzymanie czynności w sprawie objętej skargę. W powyższym zakresie brak więc było podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, w sprawie zachodziły podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania jedynie w zakresie postępowania międzyinstancyjnego prowadzonego przed Sądem Rejonowym. Konsekwencją stwierdzenia przewlekłości, stosownie do art. 12 ust. 4 ustawy, był obowiązek przyznania skarżącemu sumy pieniężnej. Zgodnie z powołanym przepisem, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych. Wysokość sumy pieniężnej wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Zważywszy zatem, że postępowanie

w sprawie trwa niecałe 9 lat, zaś również skarżący swoim postępowaniem przyczynił się do wydłużenia czasu jego trwania poprzez nadużywanie uprawnień procesowych, ostatecznie za uzasadnione w świetle art. 12 ust. 4 ustawy

zadośćuczynienie za stwierdzoną przewlekłość uznał Sąd Apelacyjny sumę pieniężną w wysokości 4.000 zł (500 zł x 8 pełnych lat), którą przyznał skarżącemu.

Dalej natomiast idąca skarga, jako nieuzasadnione, podlegała oddaleniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy.

SSO del. Katarzyna Sznajder SSA Aleksandra Janas SSA Olga Gornowicz – Owczarek

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

-.

- (...)

- (...)

- (...)

2. (...)

(...)